

Cirkulärnr: 1995:108
Diariernr: 1995/1638
Handläggare: Eric Sehlin
Sektion/Enhet: Kommunalrättssektionen
Datum: 1995-05-30
Mottagare: Överförmyndare/Överförmyndarnämnder
Rubrik: Vissa överförmyndarfrågor
Bilagor: 1 Överförmyndarspär
2 Avtal avseende depå hos bank
3 Avtal avseende depå/konto hos värdepappersbolag

Kommunalrättssektionen
Eric Sehlin

1995-05-29

Överförmyndare/Överförmyndarnämnder

Vissa överförmyndarfrågor

Delegeringsordning

I följebrev till det underlag till delegeringsordning som presenterades den 27 mars 1995 framhölls att överförmyndaren inte kan delegera beslut att förordna eller entlediga en god man eller förvaltare. Trots denna korrekta uppgift har i punkt 7) i bilagan insmugit sig den felaktiga uppgiften att entledigande av god man eller förvaltare enligt FB 11:19 skulle kunna delegeras. Den felaktiga punkten 7) bör därför utgå innan kommunfullmäktige skall ta ställning till ett eventuellt medgivande för överförmyndaren/överförmyndarnämnden att lämna delegation.

Sedan underlaget till delegeringsordning presenterades har den nya förmyndarskapsförordningen kommit i tryck. Av de uppgifter som tillkommer överförmyndaren enligt denna förordning får vi peka på att delegeringsordningen även kan omfatta följande:

5 § Ansökan hos rätten om anordnande eller upphörande av godmanskap enligt 11 kap 4 § föräldrabalken eller förvaltarskap. Granskning och omprövning av förvaltarskap.

6 § Överflyttning av förmyndarskap, godmanskap eller förvaltarskap.

7 § Yttranden på begäran av rätten.

Förmyndarskapsförordning

Den nya förmyndarskapsförordningen **SFS 1995:379** innehåller föreskrifter om överförmyndarnas tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare, överförmyndarnas skyldigheter i övrigt och de register som skall finnas hos överförmyndaren samt länsstyrelsernas tillsyn. Förordningen träder i kraft den 1 juli 1995 och ersätter förmyndarvårdskungörelsen (1952:303) och överförmyndarkungörelsen (1974:1047). I korthet har förordningen följande innehåll:

2 - 4 §§ Ställföreträdarens redovisning

5 - 8 §§ Yttranden och underrättelser i vissa fall

9 - 11 §§ Överförmyndarens register

12 - 16 §§ Automatisk databehandling

17 - 19 §§ Bevarande av handlingar mm

20 - 21 §§ Länsstyrelsens tillsyn.

För att visa vem som är förordnad ställföreträdare för en enskild och på vilken grund ställföreträdarskapet vilar, skall överförmyndaren lämna ett utdrag ur registret om det begärs. Utdraget skall enligt 11 § vara utformat på det sätt som framgår av bilaga till förordningen.

Blanketter för såväl register som registerutdrag kommer att finnas hos Kommentus Förlag.

På förekommen anledning får vi hänvisa till punkt 3 i övergångsbestämmelserna till denna förordning. Där står att handlingarna i de förmyndarskap där överförmyndarbestämmelsen upphör den 1 juli 1995 skall bevaras av överförmyndaren till dess den underårige har blivit myndig och att överförmyndaren därefter skall lämna över handlingarna till den myndigblivne.

Förordning om ändring i förordningen (1976:1121) om ersättning till vissa överförmyndare, förmyndare och förvaltare, SFS 1995:382

Enligt denna förordning skall arvode till förmyndare och förvaltare utgå av statliga medel. Dessutom skall ersättning till överförmyndare prövas av Stockholms tingsrätt. Eftersom några överförmyndare har ställt sig frågande till förordningens innehåll, får vi meddela att där regleras enbart ersättningar som skall utgå till personer förordnade enligt lagen (1904:26 s1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap.

Skärpande föreskrifter

Det bör uppmärksammas att alla medel som sätts in på en omyndigs bankkonto före den 1 juli 1995 blir fria medel den dagen. Detta gäller även om insättning skett de sista dagarna i juni med förbehåll om spärr.

Enligt övergångsbestämmelserna får överförmyndaren före ikraftträdandet, med verkan från den tidpunkten, meddela beslut som avses i 13 kap 19 § och 14 kap 21 §. I de fall att överförmyndaren vid sin genomgång av akterna finner det nödvändigt besluta att vissa omyndigas bankmedel skall vara överförmyndarspärade även efter den 1 juli 1995, skall detta beslut meddelas direkt till banken i fråga. Beslutet skall givetvis också meddelas föräldrarna med överklagningsmöjlighet.

Vid samtal med bankernas representanter har det visat sig att man är eniga om att överförmyndarnas meddelanden om överförmyndarspär skall sändas till ett centralt ställe inom respektive bank i stället för att sändas till olika lokala kontor. Detta gäller också Sparbanken Sverige AB, men beträffande fristående sparbanker skall meddelandet om spär sändas direkt till det sparbankskontor som berörs av åtgärden. För nedanstående banker skall således överförmyndarbeslut om spär av bankmedel efter den 1 juli 1995 sändas till

Handelsbanken

Titti Bågenholm

Centrala Utvecklingsavdelningen

Svenska Handelsbanken

106 79 Stockholm

Nordbanken

Post och Banktjänst

Registerservice

105 05 Stockholm Märk kuvertet med :Överförmyndare

SE-Banken

SE-Banken

Marknad & Processer

RA 8

Att. Sören Eriksson

106 40 Stockholm

Sparbanken Sverige AB

Sparbanken Sverige AB

Område Stockholm

Bankjuristen Bo von Schéele

103 31 Stockholm

I de fall att någon har hunnit sända meddelanden till ett lokalkontor vädjar man från centralt håll att vederbörande överförmyndare sänder ett nytt meddelande till bankens ovan angivna adress. Från bankernas sida ser man gärna att överförmyndaren vid sitt meddelande om spärr använder sig av en blankett liknande den som bifogas detta cirkulär, bilaga 1.

Beträffande beslut om överförmyndarspärr enligt 13 kap 19 § bör det observeras att det skall finnas särskild anledning för ett sådant beslut. Det är **inte** särskild anledning till spärr att beloppet på ett konto överstiger åtta basbelopp. Detta är en klar missuppfattning och kan medföra kritik från länsstyrelsen den dag de kommer att granska överförmyndarens hantering.

Deponering

Meddelar överförmyndaren föräldrarna att den omyndiges värdehandlingar skall förvaras och förvaltas av värdepappersinstitut, skall föräldrarna träffa avtal med något värdepappersinstitut på villkor som överförmyndaren har godkänt. Detsamma gäller för förordnade förmyndare, gode män och förvaltare om överförmyndaren har fattat sådant beslut i enlighet med 14 kap 21 §. Med hänvisning till vad som anförts i förarbetena har Kommunförbundet förhandlat med representanter för värdepappersinstituten och överenskommelse har nu träffats om ett antal särskilda bestämmelser som skall gälla för depåer där deponenterna antingen är omyndiga eller har förordnade gode män/förvaltare förordnade för sig. De särskilda bestämmelserna bifogas för kännedom, bilaga 2. Så länge avtal träffas med angivna särskilda bestämmelser för depån omfattas avtalet av den överenskommelse som har träffats och något ytterligare godkännande av respektive överförmyndare är ej nödvändigt.

I samband med sitt beslut om att avtal skall träffas om deposition kan överförmyndaren också meddela - i de fall där deponering sker hos bank - att erhållna likvider vid försäljning och utdelningar/räntor skall sättas in på ett eller två spärrade konton tillhörande depån.

För värdepappersbolag tillhörande Svenska Fondhandlarföreningen gäller vissa speciella förhållanden, vilket har medfört att särskilt avtal har träffats avseende depå för värdepapper. De särskilda bestämmelser som ingår i ett depåavtal framgår av bilaga 3.

VP-konton

I stället för att träffa avtal om deponering kan föräldern registrera den omyndiges aktieinnehav på ett VP-konto. Överförmyndaren kan då som en skärpande föreskrift bestämma att detta VP-konto skall förses med överförmyndarspärr. Det bör samtidigt observeras att till ett VP-konto kan endast knytas ett konto dit såväl avkastning som likvid vid försäljning går. Detta konto blir spärrat om överförmyndaren har bestämt att VP-kontot skall förses med överförmyndarspärr.

Eftersom alla spärrar faller bort den 1 juli 1995 bör överförmyndaren överväga huruvida han eller hon skall begära att VP-kontot där det finns förordnade förmyndare, gode män eller förvaltare skall förses med överförmyndarspär i fortsättningen.

Värdepappersfonder

I många ärenden torde omyndigs förvärvade andelar i värdepappersfonder vara noterade hos fonden med uppgift om att överförmyndarspär skall gälla. Lagändringen den 1 juli 1995 synes medföra att även dessa spärrade "konton" blir fria för disposition av föräldrarna/förmyndarna. Detta bör observeras i de ärenden där överförmyndaren anser skäl förligga för att spärr skall gälla i fortsättningen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Eric Sehlin

Bilagor

- 1 Överförmyndarspär
- 2 Avtal avseende depå hos bank
- 3 Avtal avseende depå/konto hos värdepappersbolag